

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-NKWR.431.4.5.2026.KG

Pan
Tomasz Kiliński
Burmistrz
Miasta Nowa Ruda
ul. Rynek 1
57-400 Nowa Ruda

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Wrocław, 30 lipca 2026 r.

I. Informacje organizacyjne:

Jednostka kontrolowana:	Urząd Miejski w Nowej Rudzie
Kierownik jednostki kontrolowanej:	Tomasz Kiliński Burmistrz Miasta Nowa Ruda (1.05.2025 r. – 28.05.2026 r.)
Zakres kontroli:	Realizacja zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Okres objęty kontrolą od dnia 1.05.2025 r. do dnia 28.05.2026 r.
Podstawa prawna kontroli:	Art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej ¹ Plan kontroli na I półrocze 2026 r. zatwierdzony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 22 grudnia 2025 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:	28.05.2026 r. – 19.06.2026 r.
Kontrolerzy:	1. Katarzyna Godyń, inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 235 z dnia 5.05.2026 r., sygn. PS-NK WR.0030.235.2026.KG 2. Honorata Borowiec, starszy inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 236 z dnia 5.05.2026 r., sygn. PS-NK WR.0030.236.2026.KG

Dowód: akta kontroli str. 1-20

¹ t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673, zwana w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „ustawą”.

II. Ocena kontrolowanej jednostki:

W zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej wydaje się **ocenę pozytywną pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**. Uzasadnieniem powyższej oceny jest ustalony w czasie kontroli stan faktyczny i prawny zawarty w protokole kontroli podpisanym przez osobę uprawnioną w dniu 15 lipca 2026 roku (data wpływu do tut. Urzędu – 20 lipca 2026 r.). Do protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Przeprowadzone przez organ kontrolny działania oraz zgromadzona w aktach kontroli dokumentacja wykazała nieprawidłowości w realizacji zadań wynikających z art. 6 ust. 2 ustawy. Stwierdzone nieprawidłowości miały znaczenie dla organizacji systemu przeciwdziałania przemocy domowej w gminie poprzez nieadekwatne kształtowanie składu grup diagnostyczno – pomocowych do sytuacji rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” oraz niepodjęcie działań pozwalających na zapewnienie osobom doznającym przemocy miejsc w ośrodkach wsparcia. Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości było niestosowanie lub błędna interpretacja przepisów prawa regulujących obszar przeciwdziałania przemocy domowej.

III. Ustalenia kontroli:

Uchwałą Nr 494/LXV/23 z dnia 6 września 2023 r. Rada Miejska w Nowej Rudzie przyjęła Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Nowa Ruda na lata 2023 - 2030². W Strategii, zostały uwzględnione problemy społeczne Gminy Miejskiej Nowa Ruda, wśród których wymieniono *przemoc w rodzinie*. Zagadnienie przemocy domowej zostało ujęte na podstawie nieobowiązującej w dniu przyjęcia Strategii ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 poz. 1249), z uwzględnieniem terminologii tej ustawy. W celu zobrazowania lokalnie skali zjawiska przemocy, przedstawiono statystyki procedur „Niebieskie Karty”³, liczbę powołanych *grup roboczych*, spotkań tych grup oraz posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego. Dane ujęte w statystyce dotyczyły lat 2020 – 2022.

(dowód: akta kontroli str. 29, 31-36)

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy do zadań własnych gminy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej należy organizacja gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w ramach której samorząd zobowiązany jest do opracowania i realizacji

² zwaną w dalszej treści wystąpienia „Strategią”

³ zwanych dalej „procedurą NK”

gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej⁴.

Gmina Nowa Ruda Miasto wypełniła obowiązek ustawowy w przedmiotowym zakresie. Uchwałą nr 272/XXXV/21 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 26 maja 2021 r. został przyjęty Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miejskiej Nowa Ruda na lata 2021-2025, następnie uchwałą nr 188/XXIV/26 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 28 stycznia 2026 r. przyjęto Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Nowa Ruda na lata 2026-2030. Podstawą opracowania obu ww. programów była lokalna diagnoza problemów społecznych, w tym zjawiska przemocy, która stanowiła ich integralną część. Projekt *Programu na rok 2026* został omówiony przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Nowej Rudzie⁵ na posiedzeniach: 23 czerwca 2025 r., 11 sierpnia 2025 r. i 15 grudnia 2025 r. stosownie do obowiązku wynikającego z art. 9b ust. 2 pkt 4 ustawy.

Działania ujęte w *Programie na 2025 rok* w obszarach: ochrona i pomoc osobom i rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie, zwiększenie świadomości społeczności lokalnej w sprawie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, podniesienie kompetencji służb i ich przedstawicieli realizujących działania z zakresu problematyki przemocy w rodzinie oraz działania zapisane w *Programie na rok 2026*, tj.: pomoc osobom i rodzinom doznającym przemocy lub zagrożonym przemocą, prowadzenie działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych nakierowanych na zapobieganie zjawisku przemocy domowej, doskonalenie kompetencji kadr samorządowych i organizacji pozarządowych w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania przemocy domowej, współpraca podmiotów na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej na terenie miasta, odpowiadały zadaniom ujętym w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030⁶. W *Programie na rok 2025* jako cel strategiczny wskazano: *przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie poprzez działania prewencyjne, profilaktyczne, edukacyjne i wspierające*, a następnie przypisano celowi strategicznemu – cele szczegółowe wskazane w diagnozie. W *Programie na rok 2026* cel główny zdefiniowano jako: *zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska*. Celowi głównemu przypisano cztery cele szczegółowe wraz z działaniami do realizacji: *zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie*

⁴ zwanego dalej „Programem” lub „GPPPD” odpowiednio „na rok 2025 lub za rok 2026”

⁵ zwanego dalej „ZI” lub „Zespołem”

⁶ Uchwała Nr 205 RM z dn. 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, zwana dalej „Rządowym Programem”

przeciwdziałania przemocy domowej, zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej, zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc, zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług. Jako głównego koordynatora programu wskazano Przewodniczącą ZI, podkreślając jednocześnie, że program realizowany będzie przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy. Program został skierowany do osób doznających przemocy, osób stosujących przemoc oraz przedstawicieli instytucji i służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Na podstawie przedłożonej dokumentacji stwierdzono, iż w okresie objętym kontrolą, *Zespół* we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie⁷, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych⁸, przy udziale Policji, placówek oświatowych, oraz organizacji społecznych działających statutowo w obszarze przeciwdziałania przemocy, realizował zadania wynikające z *Programu na rok 2025 i 2026*, m.in. poprzez opracowanie lokalnej diagnozy zjawiska przemocy domowej, upowszechnianie wśród mieszkańców informacji na temat przemocy domowej, możliwości przeciwdziałania przemocy i ochrony przed przemocą, w tym poprzez opracowanie i dystrybucję w placówkach oświatowych broszury „*Bo dziecko potrzebuje dorosłego*”, inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową, w tym, udzielanie pomocy specjalistycznej, m.in. psychologicznej i socjalnej w środowiskach objętych *procedurą NK*. Działania profilaktyczno – edukacyjne realizowano w placówkach oświatowych, m.in. poprzez przeprowadzenie zajęć pn. „*Nikt nie może mnie poniżyć, bić krzywdzić, wyzywać i każdego może zawsze na ratunek wzywać*” i udział w ogólnopolskiej kampanii „*Wspólnie przeciw przemocy domowej*” organizowanej przez Instytut Nowej Kultury. W ramach podnoszenia kwalifikacji służb i kadry, członkowie *GD-P* i *ZI* uczestniczyli w szkoleniu dotyczącym udzielania skutecznego wsparcia rodzinom doznającym i zagrożonym przemocą domową, organizowanym przez Komendę Powiatową Policji w Kłodzku. Zorganizowano spotkanie - warsztaty dla kadry pedagogicznej i psychologicznej placówek szkolnych z terenu Nowej Rudy, których tematem było omówienie procedury „*Niebieskie Karty*” w świetle obowiązujących przepisów. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w działaniach nakierowanych na kwestie przeciwdziałania przemocy i uzależnień, została

⁷ zwanym dalej „MOPS” lub „Ośrodkiem”

⁸ zwaną dalej „MKRPA”

podjęta przez *MOPS* w Nowej Rudzie. Z ramienia *ZI* i przy jego współpracy przeprowadzono spotkanie z seniorami - słuchaczami „Uniwersytetu III Wieku”, na którym *omówiono tematykę przemocy domowej ze szczególnym uwzględnieniem przemocy wobec seniorów, jak reagować na przemoc, kogo zawiadomić w przypadku powzięcia informacji o stosowaniu przemocy domowej*. Podczas spotkania seniorom wręczono spis z danymi teleadresowymi instytucji pomocowych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Przedłożona dokumentacja wykazała, że w okresie objętym kontrolą zadania wynikające z obu programów zostały zrealizowane w niepełnym zakresie. Gmina nie zrealizowała m.in.: imprez kulturalnych i sportowych z uwzględnieniem kwestii przeciwdziałania przemocy, działań zmierzających do rozładowania stresu i agresji w środowisku dzieci i młodzieży poprzez sport i ich uczestnictwo w kulturze, wsparcia organizacji pozarządowych w działaniach nakierowanych na kwestie przeciwdziałania przemocy i uzależnień. Zauważyć należy, iż niezrealizowane zadania ujęte w *Programie na rok 2026* dotyczą działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży oraz kompetencji osób pracujących z młodymi ludźmi. Stąd wskazanym jest, mając na uwadze, iż przedmiotowe działania odpowiadają diagnozie zjawiska przemocy w gminie i założeniom *Programu na 2026*, których celem jest nie tylko przeciwdziałanie przemocy, ale również zapobieganie temu problemowi, aby uwzględnić ich realizację w bieżącym roku stosownie do złożonych w trakcie kontroli oświadczeń przez Przewodniczącą *ZI*. Podkreślić należy, iż organizacja gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, nie powinna ograniczać się wyłącznie do działań podejmowanych w ramach procedur „*Niebieskie Karty*”, które stanowią narzędzie do wyjścia z problemu przemocy domowej dla rodzin już dotkniętych tym problemem. Zasadnym jest organizacja różnorodnych form pomocy i działań edukacyjnych, w szczególności profilaktycznych, skierowanych do dzieci i młodzieży, które zostały wpisane w gminny program przeciwdziałania przemocy domowej. Częściowa realizacja zadań wynikających z *Programu na rok 2025 i 2026* może mieć wpływ na oczekiwane efekty, w tym, ograniczenie rozmiarów zjawiska przemocy domowej oraz na sytuację osób zarówno doświadczających przemocy, jak również zagrożonych przemocą.

Materiały informacyjno – edukacyjne oraz pozostała dokumentacja potwierdzająca realizację wyżej opisanych działań zostały załączone do akt kontroli.

(Dowód: akta kontroli str. 29, 47-48, 75, 77-203, 205, 211-224, 226-228, 329)

Obowiązek gminy w zakresie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu został zrealizowany zgodnie z art. 9a ust. 15 ustawy. Uchwałą

Nr 488/LXV/23 z dnia 6 września 2023 r. Rady Miejskiej w Nowej Rudzie określono tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków *Zespołu* w Nowej Rudzie. Następnie, Uchwałą Nr 501/XLVI/23 z dnia 27 września 2023 r. wprowadzono zmianę dot. brzmienia § 4 ust. 2 uchwały Nr 488/LXV/23, która określała tryb uzupełnienia składu *ZI*. Powyższe regulacje spełniały wymóg określony w art. 9a ust. 15 ustawy.

(dowód: akta kontroli str. str. 29, 37- 39)

W dniu 26 września 2023 roku, Burmistrz Miasta Nowa Ruda⁹, zgodnie z art. 9a ust. 8 ustawy, zawarł porozumienia o współpracy w zespole interdyscyplinarnym z podmiotami, o których mowa w art. 9a ust. 3 ustawy. Ponadto, *Burmistrz* zwrócił się do Prezesa Sądu Rejonowego w Kłodzku (pismo z dnia 15 września 2023 r.) o wyznaczenie i skierowanie kuratorów do pracy w *ZI*. Każdy z przedstawicieli reprezentujących ww. podmioty wskazał imiennie do prac w *Zespole* swojego przedstawiciela/swoich przedstawicieli oraz zobowiązał się do zapewnienia udziału wyznaczonego członka w posiedzeniach i pracach *Zespołu* oraz udziału przedstawicieli podmiotu w pracach grup diagnostyczno – pomocowych. Stosownie do art. 9a ust. 2 ustawy, zarządzeniem Nr 196/23 z dnia 27 września 2023 roku¹⁰ Burmistrz powołał *Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Nowej Rudzie*. W skład *ZI* zostało powołanych 8 członków – przedstawicieli podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 pkt 1-6 ustawy. Imienny skład *Zespołu* odpowiadał osobom wskazanym w porozumieniach o współpracy. Następnie, Zarządzeniem nr 279/24 z dnia 27 grudnia 2024 r. *Burmistrz* dokonał zmian w składzie *ZI* powołując przedstawicielkę *Zespołu Opieki Zdrowotnej* w Kłodzku w miejsce osoby, która złożyła rezygnację (3 września 2024 r.). Stosownie do § 3 ust. 1 *uchwały ZI*, przed powołaniem w skład *Zespołu*, osoba wskazana przez podmiot, z którym burmistrz zawarł porozumienie o współpracy, miała złożyć pisemną zgodę na pracę w Zespole. Przedmiotową zgodę przedstawicielka *ZOZ* w Kłodzku złożyła w dniu 13 grudnia 2024 r., tym samym burmistrz dokonał zmiany w składzie *Zespołu* zgodnie z zapisami *uchwały ZI*. W okresie objętym kontrolą, tj. od 1 maja 2025 r. do dnia kontroli, tj. 28 maja 2026 r. *Zespół* powołany zarządzeniem z 2023 r. ze zm. liczył 8 członków i jego skład był zgodny z art. 9a ust. 3 ustawy. Członkowie *Zespołu* powołani przez burmistrza *zarządzeniem z 2023 r. ze zm.* podpisali oświadczenia o poufności, których treść była zgodna z art. 9c ust. 3 ustawy oraz otrzymali upoważnienia do przetwarzania danych osobowych.

⁹ zwany w dalszej części wystąpienia „Burmistrzem”

¹⁰ zwanym dalej „zarządzeniem z 2023 r. ze zm.”

W toku kontroli okazano oryginały oświadczeń o poufności oraz upoważnienia do przetwarzania danych stosownie do sporządzonego imiennego zestawienia zmian składu *ZI*, które stanowi akta kontroli. Na pierwszym posiedzeniu *Zespołu* w dniu 9 października 2023 r., *Zespół* podjął uchwałę (nr 1/2023) w sprawie wyboru przewodniczącej i zastępcy przewodniczącej *ZI* wypełniając obowiązek wynikający z art. 9a ust. 6 i 6a ustawy. Następnie, stosownie do art. 9a ust. 6b ustawy, uchwałą (nr 2/2023) został przyjęty Regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania *ZI* oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych¹¹. Dokument stanowił, iż *GD-P* powołuje *Zespół* dokumentując ten fakt w formie protokołu (§ 3 ust. 1). Z kolei, w § 3 ust. 8 zapisano, iż *GD-P* wybiera koordynatora grupy, który kieruje jej pracami.

W okresie objętym kontrolą odbyło się 6 spotkań *ZI*. W trzech przypadkach, posiedzenia *ZI* odbyły się z naruszeniem terminu wynikającego z art. 9a ust. 7 ustawy, który stanowi, że posiedzenia *ZI* odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. Naruszenie wskazanego terminu stanowi nieprawidłowość. Z każdego posiedzenia sporządzono protokół oraz listę obecności. Na podstawie list obecności stwierdzono, że członkowie *ZI* uczestniczyli w posiedzeniach zapewniając quorum. Członkowie *ZI* byli informowani o kolejnym terminie spotkania na posiedzeniu, w którym uczestniczyli. Jak wynikało z analizy protokołów z posiedzeń *Zespołu* oraz dokumentacji procedur „Niebieskie Karty”, *ZI* realizował zadania wynikające z art. 9b ust 2 ustawy, pełniąc rolę ośrodka koordynującego współpracę podmiotów wymienionych w art. 9a ust. 3 i 4 ustawy. Działania te opierały się na przepływie informacji pomiędzy Policją, oświatą, ochroną zdrowia i pomocą społeczną za pośrednictwem reprezentantów tych podmiotów uczestniczących w pracach *ZI*. Koordynacja działań odbywała się na posiedzeniach, podczas których *Zespół* analizował realizację procedur „Niebieskie Karty”, poprzez omawianie poszczególnych spraw w kontekście współpracy podmiotów, których reprezentanci wchodzili w skład *ZI*. Zamierzone do realizacji działania (na dany rok) były uprzednio planowane, a podejmowane na bieżąco (wynikające z monitoringu procedur *NK*) podlegały interdyscyplinarnemu omówieniu. *Zespół* prowadził działania informacyjne, edukacyjne i profilaktyczne wynikające z art. 9b ust. 1 i ust. 2 pkt 2 i 5 ustawy. W toku kontroli ustalono, iż wszyscy członkowie *ZI* ukończyli obowiązkowe szkolenie, o którym mowa w art. 6 ust. 6 pkt 4 ustawy, tj. szkolenie realizowane na terenie województwa dolnośląskiego przez Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej

¹¹ zwanych dalej „GD-P” lub „grupą”

we Wrocławiu¹². Przy czym, analiza przedłożonych certyfikatów ukończenia szkolenia wykazała iż, żaden z członków *ZI* nie ukończył wymaganego szkolenia, w terminie wynikającym z art. 9a ust. 5a ustawy, tj. 12 miesięcy od dnia powołania. Zastępca Przewodniczącej *ZI* wyjaśniła, że *obowiązkowe szkolenia były uzależnione od dostępnych terminów publikowanych na stronie internetowej DOPS*. Przekroczenie terminu ustawowego wynikało z limitów miejsc przyjętych przez *DOPS* - organizatora szkoleń, co zostało potwierdzone na podstawie przedłożonej w toku kontroli dokumentacji stanowiącej akta kontroli. Za powstanie uchybienia w tym obszarze odpowiedzialność ponosi ww. jednostka organizacyjna samorządu województwa dolnośląskiego.

(dowód: akta kontroli str. 29-30, 40-74, 225, 227-232)

Przeprowadzona kontrola wykazała, że Gmina Nowa Ruda Miasto realizowała, stosownie do art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy, zadanie polegające na prowadzeniu poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową. Ustawowe zadanie gmina realizowała w ramach pomocy psychologicznej, godziny przyjęć osób wymagających wsparcia ustalane były indywidualnie do potrzeb. W okresie objętym kontrolą pomoc psychologiczna, w ilości 131 godzin, udzielana była w formie terapii i konsultacji.

Działania edukacyjne służące wzmocnieniu kompetencji opiekuńczych i wychowawczych rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową realizowane były w terminie sierpień – grudzień 2025 r. w ramach projektu „*Bądź Dobrym Rodzicem*”. Grupą docelową projektu były rodziny pochodzące z terenu gminy miejskiej objęte pracą socjalną i działaniami ze strony asystenta rodziny i kuratorów sądowych, które niewłaściwie wypełniały funkcje opiekuńczo – wychowawcze, miały problemy w wykonywaniu władzy rodzicielskiej. Z dokumentacji projektu wynikało, iż odbyło się szesnaście spotkań warsztatowych, których tematem były: kompetencje wychowawcze rodziców, warunki dobrej komunikacji z dzieckiem, błędy popełniane podczas komunikowania, rozumienie przyczyny trudnych zachowań dzieci, reagowanie konstruktywnie na agresywne zachowanie dziecka, wzmacnianie potencjału rozwojowego dziecka. Działania projektowe realizowane były wobec 11 rodzin. Uczestnicy *procedury NK* byli informowani o możliwości uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej w punkcie porad prawnych w Nowej Rudzie przy ul. Mikołaja Kopernika 8.

¹² zwany dalej „DOPS”

Potwierdzeniem realizacji powyżej opisanych działań była okazana w toku kontroli dokumentacja poradnictwa świadczonego przez psychologa oraz *projektu „Bądź Dobrym Rodzicem”*.
(dowód: akta kontroli str. 75, 205-224, 228)

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy, gmina zobowiązana była do zapewnienia osobom dotkniętym przemocą domową¹³ miejsc w ośrodkach wsparcia¹⁴. W okresie objętym kontrolą Gmina Miejska Nowa Ruda nie prowadziła OW, nie miała zawartego porozumienia z innym samorządem w zakresie zapewnienia miejsc w ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, tym samym nie realizowała zadania wynikającego z ww. przepisu ustawy. Z oświadczenia Przewodniczącej ZI wynikało, że *„nie wystąpił przypadek konieczności umieszczenia w ośrodku wsparcia osób doznających przemocy. W latach poprzednich w uzasadnionych przypadkach osoby doznające przemocy domowej kierowane były do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia w Wałbrzychu przy ul. Ogrodowej 2a. Ponadto w jednym przypadku ODP wraz z małoletnim dzieckiem została skierowana do Domu Samotnej Matki "Promyk" w Pieszycach”*. Mając na uwadze fakt, że Gmina nie zapewniała osobom doznającym przemocy domowej miejsca w ośrodkach wsparcia, tym samym nie realizowała zadania wynikającego z art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy, co stanowi nieprawidłowość.
(dowód: akta kontroli str. 76, 228)

W okresie objętym kontrolą środki w ramach dotacji z budżetu państwa w wysokości 6.000,00 zł, wydatkowano na zakup materiałów biurowych (367,80 zł), kserokopiarki oraz toneru (2.632, 20 zł), usługi pocztowe (630 zł), dodatki specjalne do wynagrodzeń dla członków ZI (2.368,90 zł). Środki zostały wydatkowane w 2025 r. Poniesione w ramach dotacji wydatki na dodatki specjalne za czynności w ramach obowiązków członków Zespołu oraz zakup materiałów biurowych i usług pocztowych na potrzeby działalności Zespołu mieszczą się w katalogu wydatków zgodnym z przeznaczeniem dotacji.

(dowód: akta kontroli str. 203, 232-240)

Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez grupy diagnostyczno – pomocowe i Zespół Interdyscyplinarny.

Kontrola wykazała, że w gminie miejskiej Nowa Ruda, w okresie objętym kontrolą, zgodnie z przedłożonym przez Przewodniczącą ZI zestawieniem (na dzień 22 maja 2026 r.)

¹³ zwanym dalej „ODP”

¹⁴ zwanych dalej „OW”

realizowano 61 procedur „Niebieskie Karty”, z tego, na dzień kontroli, 16 procedur było w toku, pozostałe zostały zakończone lub objęte monitoringiem. Ocenie w zakresie przestrzegania realizacji procedury „Niebieskie Karty” poddano 10 spraw.

Przyjęty uchwałą nr 2/2023, na posiedzeniu ZI w dniu 9 października 2023 r. *Regulamin pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Nowej Rudzie* stanowił, zgodnie z zapisami § 3 ust. 1, że *Zespół* powoływał i poszerzał skład *GD-P* w formie protokołu (§ 3 ust. 1). Z kolei, w § 3 ust. 8 zapisano, iż *GD-P* wybiera koordynatora grupy, który kieruje jej pracami.

Analiza wybranych procedur stanowiących próbę kontrolną wykazała, że *GD-P* zostały powołane zgodnie z postanowieniami Regulaminu. Przeanalizowana dokumentacja wybranych procedur *NK* wykazała, iż skład *GD-P* nie zawsze był adekwatny do sytuacji, szczególnie w przypadkach rodzin z dziećmi. Nieprawidłowość polegała na zaniechaniu złożenia przez *GD-P* wniosku do *ZI* o poszerzenie składu grupy m.in. o przedstawiciela oświaty, tj. nauczyciela wychowawcę bądź pedagoga, psychologa czy terapeutę, mając na uwadze art. 9a ust. 12c ustawy. Takie zaniechanie działań ze strony *GD-P* zostało uznane za nieprawidłowość mogącą mieć wpływ na sytuację dzieci objętych procedurą *NK*.

Nieprawidłowością było również niepowoływanie w skład *GD-P* przedstawicieli podmiotów, którzy mogli mieć istotny wpływ na podejmowane działania wobec *ODP* i *OSP*, w szczególności reprezentanta *MKRPA*, w rodzinach, gdzie występowały uzależnienia, czy asystenta rodziny, w przypadku rodzin objętych jego wsparciem, co stanowi nieprawidłowość.

We wszystkich badanych przypadkach *procedura NK* została wszczęta przez przedstawicieli uprawnionego podmiotu stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta"¹⁵.

Członkowie *GD-P* przed przystąpieniem do wykonywania swoich zadań złożyli burmistrzowi oświadczenie o poufności, o którym mowa w art. 9c ust. 3 ustawy oraz otrzymali upoważnienia do przetwarzania danych osobowych.

W dwóch przypadkach przekazanie formularza „Niebieska Karta - A”¹⁶ do *ZI* przez przedstawiciela podmiotu wszczynającego procedurę nastąpiło z przekroczeniem terminu 5 dni roboczych wynikającego z § 7 ust. 1 rozporządzenia; nieprawidłowość nie leżała

¹⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 1870, zwanego w dalszej części wystąpienia „rozporządzeniem”

¹⁶ zwanego dalej „NK-A”

po stronie podmiotu kontrolowanego. W świetle stwierdzonego faktu zasadnym jest poinformowanie przez *ZI* podmiotów, które naruszyły ustawowy termin o fakcie jego zaistnienia i pouczenie o obowiązku wynikającym z § 7 ust. 1 rozporządzenia.

We wszystkich procedurach objętych kontrolą, Zespół interdyscyplinarny, po otrzymaniu formularza „NK-A” przekazał go członkom grupy w ciągu 3 dni roboczych.

We wszystkich analizowanych sprawach pierwsze posiedzenie *GD-P* odbyło się nie później niż w ciągu 5 dni roboczych od dnia otrzymania formularza „NK-A” przez *GD-P* - stosownie do § 8 ust. 2 rozporządzenia.

W dokumentacji jednej procedury *NK* stwierdzono, że nie odnotowano przekazania formularza „Niebieska Karta - B”¹⁷ przedstawicielowi małoletnich, którzy zostali zabezpieczeni w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Mając na uwadze powyższą sytuację, uznaje się to za uchybienie i wskazuje się na konieczność dochowania dbałości i rzetelności w zakresie dokumentowania obowiązku wynikającego z § 6 ust. 2 rozporządzenia.

Za wyjątkiem jednej sprawy wszystkich analizowanych postępowaniach na podstawie informacji zawartych w formularzu „NK-A”, *GD-P* dokonała diagnozy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej i opracowała indywidualny plan pomocy. Wyjątek stanowiła procedura, w której z uczestnikami nie było kontaktu, co uniemożliwiało zaplanowanie i podejmowanie jakichkolwiek działań przez członków *GD-P*, w związku z tym, na podstawie art. 9h ust. 1 pkt 2 ustawy *grupa* podjęła decyzję o jej zakończeniu.

W jednej sprawie osoba stosująca przemoc¹⁸ nie została powiadomiona o wszczęciu *procedury NK*, a w przypadku braku możliwości jej zawiadomienia lub znacznych utrudnień, nie udokumentowano tego faktu i nie wskazano jego przyczyn stosownie do § 10 rozporządzenia. Obowiązek jej zawiadomienia wynikał z tego, że *OSP* nie była obecna podczas wszczęcia procedury w związku z przemocą domową. Brak dopełnienia przedmiotowego obowiązku stanowi nieprawidłowość.

W jednym przypadku z przedstawicielem małoletniego - *ODP*, który długoterminowo przebywał w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Krakowie, nie wypełniono formularza „Niebieska Karta - C”¹⁹. Przewodnicząca *ZI* wyjaśniła, że „(...) brak kontaktu *GD-P* z uczestnikami procedury wykluczał podejmowanie realnych działań. Działania pomocowe, których bezsprzecznie *ODP* wymaga, mogą być realizowane przez pracowników *MOW* w Krakowie”. Analizowany przypadek usprawiedliwiał okoliczność braku wypełnienia

¹⁷ zwany dalej „NK-B”

¹⁸ zwana dalej „OSP”

¹⁹ zwany w dalszej części wystąpienia „NK-C”

formularza „NK-C”. W kolejnej badanej sprawie formularz „NK-C” został wypełniony podczas wizyty w środowisku z uwagi na wiek *ODP* (seniora). W świetle powyższego odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych w tym zakresie.

We wszystkich analizowanych procedurach *NK*, z osobą stosującą przemoc domową, wypełniono formularz „Niebieska Karta - D”²⁰ na posiedzeniu *GD-P* zgodnie z § 12 rozporządzenia. W jednym przypadku działania wobec *OSP* prowadziła *GD-P* z Łądką – Zdroju, przy czym w dokumentacji procedury *NK* nie odnotowano kontaktu z *grupą* z Łądką – Zdroju, realizującą działania wobec *OSP* stosownie do jej miejsca pobytu, co stanowi uchybienie. Wobec powyższego wskazuje się na konieczność każdorazowego obowiązku kontaktu w przedmiotowym zakresie.

W żadnej z analizowanych *procedur NK*, *OSP* nie zostały skierowane do uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym lub psychologiczno – terapeutycznym. W pięciu sprawach odstąpiono od zgłoszenia *OSP* do programów z powodu ich uzależnienia. W jednym przypadku niezgłoszenie do programów wynikało z braku współdziałania uczestników procedury *NK* z *GD-P*. Przewodnicząca *ZI* wyjaśniła, że „uczestnicy procedury czterokrotnie zmieniali miejsce zamieszkania, o czym nie informowali, co było odbierane przez *GD-P* jako brak woli współpracy”. Analiza dokumentacji potwierdziła stanowisko Przewodniczącej *ZI*. W jednej sprawie, odstąpiono od skierowania *OSP* do programów uzasadniając, iż postawa *OSP* wobec małoletnich wynikała z trudności w procesie wychowawczym (w rodzinie dziecko ze szczególnymi potrzebami), natomiast nie potwierdzono zachowań przemocowych ze strony osoby wskazanej jako *OSP*. Uczestnika kolejnej procedury nie zgłoszono do programów, gdyż jak wyjaśniła Przewodnicząca *ZI* „(...) warunkiem przyjęcia do programu jest przyznanie się osoby do stosowania przemocy (protokół z posiedzenia *GD-P* z 23.09.2025 r., gdzie *OSP* zaprzecza stosowaniu przemocy domowej.”). Powyższe uznaje się za nieprawidłowość, a przedstawione wyjaśnienie nie stanowi uzasadnienia dla stwierdzonego faktu.

Na podstawie dokumentacji analizowanych *procedur NK* stwierdzono, że *GD-P* dopełniły obowiązku wystosowywania pisemnych zaproszeń dla osób dotkniętych przemocą domową, jak i wezwań dla osób stosujących przemoc domową, planując terminy spotkań w sposób uniemożliwiający wzajemny kontakt *ODP* z *OSP* podczas posiedzenia *GD-P*. W ramach członkostwa w *GD-P* zarówno pracownik socjalny²¹ jak i funkcjonariusz Policji²² realizowali zadania wynikające odpowiednio z § 16 i § 17 rozporządzenia.

²⁰ zwanego w dalszej części wystąpienia „NK-D”

²¹ zwany dalej „PS”

²² zwany dalej „FP”

Analiza *procedur NK* wykazała, że działania grup diagnostyczno-pomocowych nie zawsze były wystarczająco dokumentowane i wymaga to większej staranności. W dokumentacji analizowanych postępowań były notatki sporządzane przez *PS*, *FP* i przedstawiciela *MKRPA* niepowołanych do *GD-P* w ramach danej procedury *NK*. W jednej procedurze *NK* nie ujęto wszystkich członków rodziny (pozostałych dzieci), w konsekwencji czego występowały rozbieżności pomiędzy prowadzonymi działaniami odnotowywanymi w poszczególnych dokumentach.

Zakończenie procedury nastąpiło w pięciu analizowanych sprawach, przy czym jedna procedura *NK* została zakończona przez *GD-P* w Międzyzlesiu, do której procedura została przekazana zgodnie z właściwością zamieszkania małoletnich *ODP*.

Po zakończeniu procedur, protokół, o którym mowa w § 20 ust. 2 rozporządzenia został przez *GD-P*, niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni roboczych od dnia sporządzenia, przekazany do *ZI*.

We wszystkich zakończonych postępowaniach, uczestnicy procedury zostali poinformowani o jej zakończeniu.

Zakończone *procedury NK* zostały stosownie do § 21 rozporządzenia, objęte działaniami monitorującymi przez *GD-P*.

Przedmiotem analizy kontrolnej było również zgłoszenie z 26 marca 2026 r. o podejrzeniu stosowania przemocy, które wpłynęło z Ogólnopolskiego Pogotowia dla Osób Doznających Przemocy Domowej „Niebieska Linia”²³ do gminnego *ZI* w Nowej Rudzie, a następnie zgodnie z właściwością miejscową, zostało przesłane do *ZI* Miasto Nowa Ruda. Po otrzymaniu zgłoszenia, stosownie do art. 9a ust. 10 ustawy, *ZI* powołał *GD-P* w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w rodzinie. W wyniku przeprowadzonych działań, w tym w środowisku i na podstawie bezpośredniej obserwacji dziecka - *ODP* i warunków jego wychowywania, zgodnie z art. 9b ust. 15 ustawy, *GD-P* zdecydowała o odstąpieniu od dalszych działań sporządzając wymagany protokół. O odstąpieniu od dalszych działań poinformowano podejrzaną o stosowanie przemocy oraz przedstawicielkę małoletniej. Informację przekazano również do *Pogotowia NL*.

Ponadto, analiza prowadzonych procedur *NK* wykazała, że w trzech sprawach, pracownice socjalne *Ośrodka* podejmowały działania w rodzinach, będąc zarazem członkiniami *ZI*. Takie kształtowanie składu *grup*, gdzie członkiniami *ZI* były zarazem członkinie *GD-P* powodowało ryzyko dla prawidłowego rozdzielenia pełnionych funkcji

²³ zwanego dalej „Pogotowiem NL”

w ramach przypisanych ustawą kompetencji odpowiednio *Zespołowi* oraz *GD-P*. Ponadto, w przypadku skargi na działania grupy powstawać może wątpliwość co do obiektywnej oceny prowadzonej procedury *NK*. Koniecznym jest tworzenie takich składów *ZI* i *GD-P*, które nie będą powodować ryzyka dla prawidłowej realizacji zadań ustawowo przypisanych dla tych dwóch podmiotów, bądź też wystąpienia istotnych trudności w realizacji zadań ustawowych przez wyżej wymienione ciała kolegialne. (dowód: akta kontroli str. 241-328, 330)

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej stwierdzono nieprawidłowości dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz realizowanych przez grupy diagnostyczno – pomocowe procedur „Niebieskie Karty”, które wymagają wydania zaleceń pokontrolnych:

1. Nie rozszerzono składu grup diagnostyczno - pomocowych odpowiednio do zdiagnozowanej sytuacji w środowiskach objętych procedurą „Niebieskie Karty” o przedstawicieli pomiotów, o których mowa w art. 9a ust. 11c pkt. 2, 3 i 5 oraz art. 9a ust. 11d ustawy.
2. Grupa diagnostyczno - pomocowa nie występowała do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.
3. Trzy posiedzenia *Zespołu* (dn. 27 października 2025 r., 25 lutego 2026 r., 27 kwietnia 2026 r.) odbyły się z przekroczeniem terminu wynikającego z art. 9a ust. 7 ustawy.
4. W jednej procedurze, grupa diagnostyczno – pomocowa nie wystosowała powiadomienia skierowanego do osoby stosującej przemoc domową o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty”, a w przypadku braku możliwości zawiadomienia lub znacznych utrudnień, nie udokumentowano faktu braku takiej możliwości zawiadomienia i nie wskazano jego przyczyn.
5. Gmina Nowa Ruda Miasto nie zapewniała osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia.

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne:

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przekazano Burmistrzowi Miasta Nowa Ruda Tomaszowi Kilińskiemu, drugi złożono do akt postępowania kontrolnego.

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu poprawy realizacji kontrolowanych zagadnień/zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej wydaje się zalecenia pokontrolne:

- 1) Powoływać grupę diagnostyczno – pomocową i poszerzać jej skład w toku procedury „Niebieskie Karty” adekwatnie do sytuacji rodziny dotkniętej przemocą domową.

Podstawa prawna: art. 9a ust. 11c pkt. 2, 3 i 5 oraz art. 9a ust. 11d., art. 9a ust. 12b-12c ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1673)

Termin realizacji: na bieżąco

- 2) Kierować osoby stosujące przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Podstawa prawna: art. 9b ust. 8 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1673)

Termin realizacji: na bieżąco

- 3) Organizować posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na dwa miesiące.

Podstawa prawna: art. 9a ust. 7 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1673)

Termin realizacji: na bieżąco

- 4) Zawiadamiać o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” osobę stosującą przemoc domową jeżeli wszczęcie procedury nastąpiło pod jej nieobecność, a w przypadku braku możliwości zawiadomienia lub znacznych utrudnień, dokumentować brak możliwości zawiadomienia i wskazać jego przyczyny.

Podstawa prawna: § 10 ust. 1 i 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870)

Termin realizacji: na bieżąco

- 5) Zapewnić osobom doznającym przemocy domowej miejsca w ośrodkach wsparcia.

Podstawa prawna: art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1673)

Termin realizacji: na bieżąco

POUCZENIE

Zgodnie z § 19 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1165) jednostka podlegająca kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych, uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

.....
Zastępca (kierownik jednostki kontrolującej) Wydział Rodziny i Polityki Społecznej

